

УДК 712.253:725.8

Зубричев О.С.,
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ЗОНУВАННЯ РЕКРЕАЦІЙНО-РОЗВАЖАЛЬНИХ ТЕРИТОРІЙ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА

У статті аналізується особливості функціонального зонування існуючих рекреаційно-розважальних територій міського середовища та приводиться оптимальна схема рекреаційно-розважального середовища міського значення, розглядаються об'єкти розташовані за кордоном та на території України.

Ключові слова: рекреаційно-розважальний, парки, атракціони.

Постановка проблеми Досліджуються особливості функціонального зонування міських територій рекреаційно-розважального призначення та принципи формування архітектурно-ландшафтного простору в міському середовищі, розглядаються приклади вітчизняного та зарубіжного досвіду утворення рекреаційно-розважальних територій.

Організація архітектурно-ландшафтного рекреаційно-розважального середовища на сучасному етапі потребує теоретичного вивчення та узагальнення на новому рівні. Провідною тенденцією еволюції концепцій рекреаційно-розважальної організації територій можна вважати постійне прагнення людства максимально приблизити урбанізований міський простір у навколишнє природне середовище [1]. Архітектурна практика та проектні експерименти демонструють різні можливості просторових структур архітектурної композиції та формоутворення рекреаційно-розважальних територій зі значною ефективністю. Виникає необхідність пошуку підходів, що забезпечують більшу функціональність того середовища, яке б відображало ці підходи та підтримувало новий спосіб життя [2].

Виклад основного матеріалу. Система організації території сучасних рекреаційно-розважальних парків повністю підпорядкована майстерно розробленим сценаріям, які передбачають створення умов для різноманітного відпочинку відвідувачів різного віку та категорій.

Рекреаційно-розважальні парки створюються в двох варіантах. У першому випадку організується на території парку кілька тематичних зон, у другому-парк повністю присвячується одній темі [3].

Рис. 1 Парковий комплекс Уолтдiснейвелт у Флориді. Панорамна схема планування центральної частини парку

За характером видовищності розважально-рекреаційний парк наближається до театру, цирку. Однак його вплив на людину значно сильніше, оскільки людина тут і учасник, і глядач одночасно. Крім того, як правило, дія відбувається в природному оточенні. Цим багато в чому визначаються активна поведінка людини, потяг до парків розваг.

Одночасно з організацією рекреаційно-розважальних суперпарків широку підтримку в різних країнах світу знаходить ідея створення та експлуатації невеликих парків з найрізноманітнішою тематикою. У порівнянні з гігантськими парками ці невеликі за розмірами парки розваг мають значно більше можливостей в їх управлінні і експлуатації. Вони швидше реагують на зміни смаків відвідувачів, швидше впроваджують останні досягнення науки, техніки, нові цікаві розробки.

Аналіз організації як самостійних парків розваги, так і зон розваги в парках показує, що споруди та пристрої для активного відпочинку доцільно розміщувати поблизу підходів і під'їздів до парку і встановлювати їх досить компактно. Однак це призводить до того, що висока щільність забудови території і велика відвідуваність зони можуть завдати шкоди стану зелених насаджень. Тому для нормального росту дерев і чагарників, для їх збереження потрібне проведення комплексу спеціальних заходів.

Місце атракціонів доцільно розташовувати так, щоб його було добре видно з боку головної алеї, від якої до нього влаштовують широкий підхід, при цьому

не слід надмірно нав'язувати атракціони відвідувачам, ставити їх безпосередньо на шляху руху основного людського потоку.

Оптимальне розміщення пристроїв і споруд розваги на відведеній території є однією з найважчих завдань в цьому складному і в технічному, і в архітектурному відношенні комплексі.

Зараз розроблено кілька специфічних вимог, спрямованих на поліпшення функціональної організації території. При розміщенні розважальних пристроїв доцільно поруч встановлювати атракціони, не схожі як зовні, так і за принципом своєї дії; слід чергувати атракціони сильного впливу на нервову систему людини, що вимагають пасивної поведінки (катальні горки, каруселі), з атракціонами активної поведінки людини (автодроми, ігрові автомати); поруч недоцільно встановлювати завідомо популярні або нові автомати; в зоні тяжіння великої ефектної споруди слід розміщувати атракціони малих форм, короткочасної дії [4].

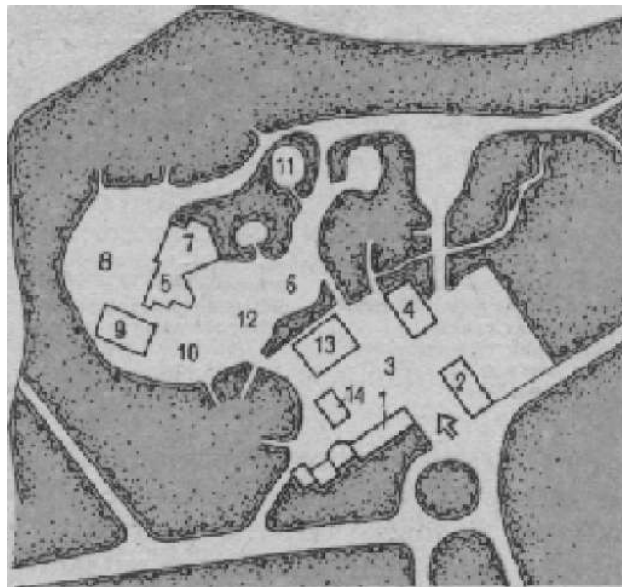

Рис.3 Рекреаційно-розважальний парк в Голландії

1,2 - хол ігрових автоматів; 3, 6, 8 - карусель; 4 - загадковий лабіринт; 5 - кафе;
7 естрада; 9 - павільйон катання на автомобілях; 10 - «Трійка», 11, 12 - автодром;
13 - будиночок сміху; 14 - кімната кривих дзеркал

Естетична організація території при розміщенні атракціонів вимагає створення привабливого, цілісного образу всього комплексу, архітектурно-художнього єдності та посилення смислової функції зони. Невеликий набір атракціонів оптимально розміщувати по периметру майданчика, що має форму кола, еліпса або овалу. Таке розміщення найбільш вигідно представляє кожен атракціон, від сусідства з іншими вони тільки виграють, а всі разом є єдиною органічною системою, найкращим чином дозволяє втілити два основні принципи - видовищності та дії [5].

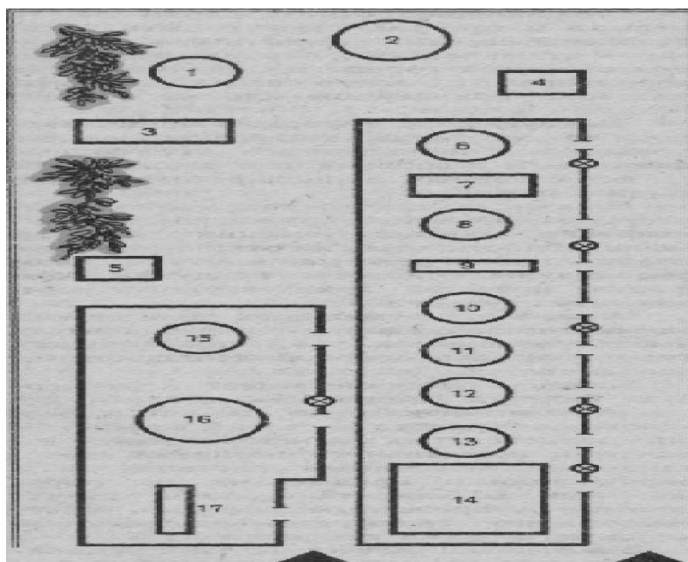

Рис.4 м. Москва. Сокольники. Містечко вітчизняних атракціонів

1 - безфундаментна карусель; 2 - «Ромашка»; 3 - автодром; 4 – кімната сміху; 5 - тир; 6 - віражний літак; 7 - адміністрація; 8 - повітряна карусель; 9 - гойдалки; 10 - автокарусель; 11 - дитяча карусель; 12 - бігунок; 13 - повітряна карусель; 14 - автодром; 15 - ланцюгова карусель; 16 - ракетоплан; 17 - колесо огляду

Найбільш ефектні і великі атракціони розташовують на деякому заглибленні щодо основної експозиційної осі, де вони частково виконують роль фону, так як при розташуванні в єдиному ланцюзі вони можуть викликати надмірний інтерес публіки на шкоду іншим.

При коловій композиції центр грає об'єднуючу роль для всього комплексу атракціонів. Нерідко для цієї мети використовують невелику водойму, яка дозволяє розмістити на ньому водні атракціони. Вплинути на загальну композицію, надати додаткову мальовничість може і розташований в зоні ефектний фонтан.

Ділянки атракціонів значно завантажені допоміжними спорудами - тіньовими навісами, лавками, касами, кіосками, елементами малих форм. Лави та альтанки розміщують так, щоб відкривався вид на атракціони і люди могли скористатися ними, чекаючи своєї черги або спокійно відпочиваючи на спеціально обладнаних майданчиках на прилеглих алеях серед зелені.

Зона атракціонів парку Кіо «Сокольники» (рис.4) складається з трьох основних частин - містечка з набором вітчизняних атракціонів, комплексу «луна-парку» і залу ігрових автоматів.

Прийняте розташування атракціонів створює спрямований рух людського потоку, орієнтує відвідувачів на послідовне відвідування розважальних пристроїв [6].

Дитячі атракціони призначені як для самостійного використання дітьми (найбільш прості), так і для спільного з дорослими. (рис.5)

Рис. 5 Міський парк центральної рекреаційно-розважальної зони м. Кривий Ріг, Україна.

Генплан. Архітектори: В.Г. Маєвська, Н.А. Самойленко, О.В. Петровська.

1- головний вхід; 2- площа для проведення громадських заходів; 3 амфітеатр; 4 - пляж для дошкільнят; 5- гардероб, пункт прокату інвентарю; 6- пляж для підлітків; 7- спортмайданчики; 8 - човнова станція; 9 - загальнодоступні скульптурні майстерні з виставкою; 10 - автодром; 11 - містечко атракціонів 12 - меморіальна поляна "Червоних маївок" для масових заходів; 13- штучний острів "Дельфін"; 14- фонтан-гейзер; 15 - міст, 16 - водойма [7].

На основі проаналізованих існуючих рекреаційно-розважальних територій розроблена оптимальна функціональна схема створення даного виду архітектурно-ландшафтних об'єктів (рис. 6).

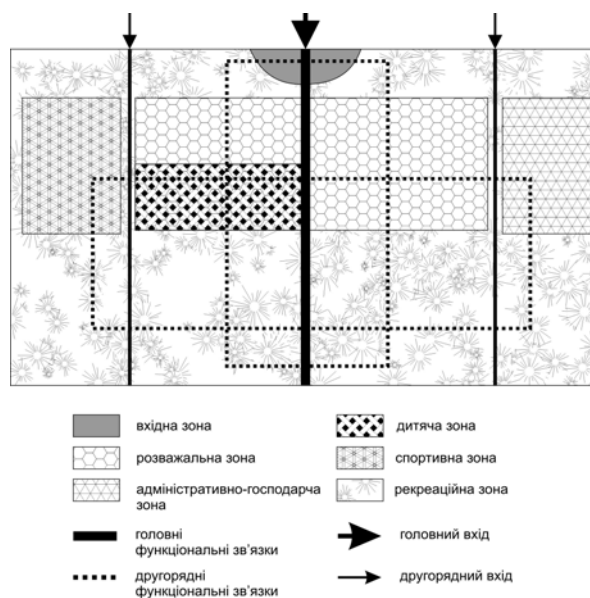

Рис. 6 Схема функціонального вирішення рекреаційно-розважальних територій у міському середовищі (запропонована)

Висновки: В даній статті проаналізовані функціональні особливості організації рекреаційних та розважальних територій парку. Сформовані основні функціональні зони та їх взаємозв'язок на території розважально-рекреаційного парку в структурі міста. Розроблена оптимальна схема функціонального вирішення рекреаційно-розважального парку.

Література

1. Осиченко Г.О. Архітектура як частина ландшафту / Осиченко Г.О.// Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв: зб. наук.пр.за ред..Даниленка В.Я. - Х: ХДАДМ - 2009. - № 6 — с. 98- 105
2. Мироненко В.П., Поливанова Т.А. Особенности формирования системы ландшафтно-экологических пространств в крупнейших городах / В.П. Мироненко, Т.А. Поливанова. – Х., 2009. – (№51)
3. Білоус, В.І. Садово-паркове мистецтво: коротка історія розвитку та методи створення художніх садів / В.І. Білоус. – К.: Науковий світ, 2000– 299с.
4. Alan Jay Christensen, Dictionary of landscape architecture and construction. / United States of America, 2005.- 159p.
5. John Wiley & Sons, Inc. Illustrated History of Landscape Design. / John Wiley & Sons, Inc. Published simultaneously in Canada, 2010.- 275p.
6. Забелина Е.В. Поиск новых форм в ландшафтной архитектуре / Забелина Е.В. Учебное пособие. – М.: Архитектура, 2005. – 160с.
7. Крижановская, Н. Я. Основы ландшафтного дизайна / Н. Я. Крижановская. – Харьков: ХГАГХ, издательство «Константа», 2002. – 216 с.

Аннотация

В статье анализируются особенности функционального зонирования существующих рекреационно-развлекательных территорий городской среды и приводится оптимальная схема рекреационно-развлекательной среды городского значения, рассматриваются объекты, расположенные за рубежом и на территории Украины.

Ключевые слова: рекреационно-развлекательный, парки, аттракционы.

Abstract

In the article analyses the feature of functional zoning of existing recreation and entertaining setting in a city environment and an optimum chart over of recreation and entertaining environment of city value is brought, objects are examined located abroad and on territory of Ukraine.

Keywords: recreation and entertaining, parks, attractions.